

Малій річці Радежській – турботу сарненців

**Ще назва є, а річки вже немає,
Усохли верби, вижовкли рови,
Дика качка тоскно обминає
Рудиментарні залишки багви.**

Ліна Костенко.

Ми живемо в динамічному світі. Кожен день несе з собою нову інформацію та висуває нові вимоги. Тому головне в цьому життєвому ритмі - не розгубити звичайної людяності, яка не дозволить бути байдужими до того, що коїться навколо. А у світі, як відомо, проблем вистачає. Одна з найактуальніших – забруднення довкілля.

Природа потребує очищення й охорони. Таку ідею вперше висловив Жан Жак Руссо, але загальне визнання вона одержала після першого Міжнародного з'їзду із захисту природи, що відбувся в 1913 році у Швейцарії. У 1982 році пленарне засідання ООН прийняло Всесвітню хартію охорони природи, яка стала документом світового значення.

Екологічна проблема сучасності - охорона та відродження малих річок. Останніми десятиліттями вони найбільш постраждали від людської діяльності. Їх чимала кількість зникла з карти України. Цей процес триває й досі. Чому ж так трапилось?

Життя малих річок цілковито визначається територією, з якої вони беруть початок, і характером господарювання на ній людини. Мала річка поповнює води великої. Та в ці водойми часто стікають забруднені поверхневі води, які не встигають самоочиститись на шляху до гирла.

Одна з таких горе-рік із заходу на схід перетинає наше місто. Вона є лівою притокою Случа й має назву Радежська, хоча жителі Сарн нарекли її «вонючкою». Ця ріка маленька, її русло, яке в роки активної меліорації перетворили на канал, довжиною 18 км. Радежська бере початок із лісових масивів Костянтинівського лісництва, а її води протікають територією Костянтинівської сільської ради та містом Сарни.

Мешканці нашого населеного пункту люблять проводити час на берегах Случа, але нечистоти його малої притоки заважають нормальному відпочинку. Тому члени дитячої громадської екологічної організації екоклуб «Паросток» разом із працівниками відділу водних ресурсів Сарненського управління водного господарства здійснили експедиції берегами Радежської, щоб з'ясувати стан справ. Результати невтішні. Жителі вулиці Сарненської часто свої каналізаційні стоки викидають у річку. Інші мешканці влаштовують сміттєзвалища, розорюють прибережні смуги. Певно, вважають, що природа сама впорається з брудом, що вкриється мулом і переробиться в ґрунті. А річка ж починає міліти й стає ще бруднішою. До речі, під час експедиції взяли проби води. Результати такі: у водоймі перевищення ГДК по аміаку. До того ж, заростання русла Радежської

свідчить про велику кількість біогенних стоків. Отже, сьогодні вона – це брудна стічна канава.

Сарнешчина перебуває в басейні Дніпра, а з його гирла використовують воду 2/3 жителів України. Тому, якщо звільнимо від нечистот маленькі річки, то й великі стануть кришталевими. Бо ж добре пам'ятаємо слова з улюбленої дитячої пісеньки «З блакитного струмка починається ріка». Тільки разом зупинимо забруднення. Члени дитячої громадської організації екологічний клуб «Паросток» Сарненської гімназії звертаються до жителів міста Сарни з проханням прибрати прилеглу до маленької річки територію і не допустити подальшого зливу нечистот в її води. Дуже хочемо, щоб і біля цієї водойми встановили пам'ятний знак, як і на Хвощеватій, що в районі дослідної станції. Він нагадуватиме всім, що то протікає ріка Радежська, а не стічна канава. Ми усвідомлюємо, що у хворої природи не може бути здорових людей. Отож, бережіть воду – основу життя!

Шановні сарненці! Наші небайдужість і практичні дії сьогодні – запорука процвітання рідного краю завтра. Пам'ятайте слова Максима Рильського: «Любіть природу не для себе, любіть для неї!».

Світлана ТІТЕЧКО.